

OBSAH

PŘEDMLUVA 8

OBEČNÉ POJMY A ZÁSADY 10

- Co je grafika 11
- Původní a reprodukční, volná a užitá grafika 11
- Tisk, tisková forma, otisk 12
- Tiskový stav 12
- Signování otisků 13
- Náklad a limit tisku 14
- Barevná grafika 14
- Tiskové barvy 16
- Tiskové papíry 19
- Rozdělení technik originální tiskové grafiky 19

I/ TISK Z VÝŠKY

TECHNOLOGIE PŘÍPRAVY
A ZPRACOVÁNÍ FOREM PRO TISK
Z VÝŠKY 22

- Kamenoryt 23
- Dřevořez 23
  - Vývoj dřevořezu 23
  - Technika dřevořezu 32
  - Příprava dřevěné desky 32
  - Rozvržení kresby 33
  - Řezání 33
- Dřevoryt (xylografie) 39
  - Vývoj dřevorytu 39
  - Technika dřevorytu 41
  - Příprava dřevěné formy 41
  - Rozvržení kresby 41
  - Rytí 41
- Fotoxylografie 46
- Rytina do křídové desky 47
- Linořez a linoryt 48
- Ražená technika (tzv. šrotový tisk) 50
- Kovoryt (kovořez) 50
- Olovoryt 51
- Originální zinkografie 51

TECHNOLOGIE TISKU Z VÝŠKY 52

- Ruční tisk 53
- Knihtisk 54
  - Tisk z výšky na měditiskařském lisu 57
  - Tisk z výšky na litografickém lisu 57
  - Vady tisku 59

BAREVNÝ TISK Z VÝŠKY 59

- Dřevořez šerosvitový (chiaroscuro) 60
- Dřevořez barevný 60
  - Pestré knihtiskové barvy a jejich soutisk 61
  - Tisk olejovými barvami 61
  - Tisk vodovými barvami 61
  - Nakládání papíru 61

ZVLÁŠTNÍ METODY TISKU Z VÝŠKY 62

- Přírodninový tisk 62
- Frotáž 62
- Reliéfní tisk z výšky 63
- Materiálový (montážní) tisk 63

II/ TISK Z HLOUBKY 65

TECHNOLOGIE PŘÍPRAVY
A ZPRACOVÁNÍ FOREM PRO TISK
Z HLOUBKY 66

- Hlubotiskové rytiny 67
- Mědiryt 67
  - Vývoj mědirytu 67
  - Technika mědirytu 68
  - Příprava kovové desky pro rytinu 68
  - Rozvržení kresby 69
  - Provedení rytiny 70
- Oceloryt 74
- Tečkovaná rytina 74
- Puncovaná rytina 80
- Suchá jehla 80
- Rytina s krejónovou manýrou 84
- Škrábaná rytina neboli mezzotinta 85
  - Zrnění desky 85
  - Ztvárnění mezzotintové kresby 89
- Hlubotiskové lepty 89
- Lept čárový (do pevného krytu) 90
  - Vývoj leptu 90
  - Technika leptu 91
  - Příprava kovové desky pro lept 91
  - Příprava leptacího krytu 91
  - Nanášení krytu 93
  - Rozvržení kresby 97
  - Rytí kresby v krytu 97
  - Výstavba kresby 99
  - Leptání kresby 100
  - Leptání 100
  - Diferencování kresby leptáním 103
- Lept s tečkovací manýrou 107
- Lept s krejónovou manýrou 107
- Čárový lept se zrnem 108
- Lept do měkkého krytu čili měkký kryt (vernís mou) 108
  - Příprava desky a krytu 108
  - Nanášení krytu 108
  - Rozvržení kresby 109
  - Způsob kreslení do krytu 109
  - Leptání 110
  - Opravy leptané kresby 110
- Lept do křehkého krytu 110
  - Příprava a nanášení krytu 110
  - Technika kresby 110
  - Leptání 111
- Zrnkový lept neboli akvatinta 111
  - Příprava desky pro akvatintu 111
  - Naprašování desky 111
  - Přítavení zrna 113
  - Jiné způsoby vytváření akvatintového zrna 113
  - Rozvržení kresby 118
  - Akvatinta bez lineární kresby 119
  - Akvatinta s lineární kresbou 119
  - Akvatinta jedním leptáním 120
  - Leptání akvatinty 120

- Leptací časy* 120
Škrábaná akvatinta 121
Lept křídový 121
Lept vykrývaný — rezerváž 122
Inkoustová rezerváž 122
Pozitivní temperová rezerváž 122
Negativní inkoustová rezerváž 122
Negativní tušová rezerváž 122
Negativní křídová rezerváž 122
Olejová rezerváž 122
Lept lavírovaný 124
Lepivý kryt 124
Lavírování leptací pastou na mědi 125
Lavírování na zinku 125
Lavírování olejovou barvou 125
Negativní lavírování 125
Přímý lept 125
Heliogravura 126
 Spojení různých hlubotiskových technik 126
TECHNOLOGIE TISKU Z HLOUBKY 127
Tiskové zařízení 127
Barva 127
Vybarvení desky s kresbou 127
Tisk 127
Měditiskový papír 127
Nedostatky při tisku z hloubky 128
BAREVNÝ TISK Z HLOUBKY 129
Dvoubarevný a vícebarevný tisk 130
Zieglerografie (barevný měkký kryt) 130
Pestré měditiskové barvy a jejich soutisk 131
Nakládání papíru 131
ZVLÁŠTNÍ TISKOVÉ METODY Z HLOUBKY 132
Tzv. kombinovaná technika 133
Reliéfní tisk z hloubky 133
III/ TISK Z PLOCHY 139
TECHNOLOGIE PŘÍPRAVY A ZPRACOVÁNÍ FOREM PRO TISK Z PLOCHY 140
Litografie (kamenotisk) 141
Vývoj litografie 141
Technika litografie 144
Litografický kámen 144
Broušení kamene 144
Hlazení kamene 144
Zrnění kamene 144
Rozvržení kresby 145
Technika kresby 145
Pérová litografie 145
Kresba štětcem 145
Tečkovací technika 145
Stříkací technika 146
Tzv. akvatinta na kameni 146
Tampónová technika 147
Litografická rezerváž 148
Křídová litografie 149
Těrkovací technika 149
Tužková technika 150
Lavírovaná litografie 150
Škrábaná litografie 151
Autografie 153
Příprava autografického papíru 153
Přetisk autografické kresby 156
Jiné formy přetisku 159
Fotolitografie 159
Pomůcky k práci na kameni 161
Preparování litografické kresby 163
Chemikálie k preparování kamene 164
Opravy kresby po preparaci kamene 165
KOMBINACE TISKU Z PLOCHY A Z HLOUBKY 166
Litografická rytina 166
Litografický lept 167
BAREVNÝ TISK Z PLOCHY 168
Podtisk 169
Šerosvitová litografie 169
Barevná litografie 170
Nakládání papíru (pasování) 170
TECHNOLOGIE LITOGRAFICKÉHO TISKU 172
Litografická dílna 172
Tiskové úkony 173
Vady tisku 174
OSTATNÍ TECHNIKY PLOŠNÉHO TISKU 176
Algrafie 177
Autorský ofset 177
Preparace kresby 178
Ofsetový tisk 178
Světlotisk 179
IV/ PRŮTISK 181
Vývoj sítotisku (průtisku) 181
Serigrafie 182
TECHNOLOGIE PŘÍPRAVY A ZPRACOVÁNÍ SERIGRAFICKÉ TISKOVÉ FORMY 183
Zhotovení rámu 183
Druhy sítovin 184
Napínání a připevňování sítovin 184
Techniky zhotovování serigrafických šablon 185
Obkrývaná serigrafie 186
Vymývaná serigrafie 186
Vyřezávaná serigrafie 188
Fotoserigrafie 188
Želatinová citlivá vrstva 188
Polyvinylalkoholová citlivá vrstva (PVA) 188
Kopírování 189
Vyvolávání 189
TECHNOLOGIE SERIGRAFICKÉHO TISKU 189
Tiskové zařízení 189
Sítotiskový tříč (rakle) 189

<i>Sítotiskové barvy</i>	189
<i>Tiskové úkony</i>	190
<i>Odstranění šablony</i>	190
POMEZÍ GRAFICKÝCH TECHNIK	191
Malířské prvky v grafických technikách	191
Monotypie	192
Šablonová malba (pochoir)	192
Fotografie v grafických technikách	193
Průsvit (cliché-verre)	193
Fotografické tisky	194
NĚKOLIK RAD PRO SBĚRATELE	195
<i>Uspořádání grafické sbírky</i>	195
<i>Rámování grafiky</i>	195
Identifikace a zařazení grafických děl	196
Rozlišení jednotlivých grafických technik	197
VÝZNAMNÉ VEŘEJNÉ GRAFICKÉ SBÍRKY	197
LITERATURA	197
SEZNAM REPRODUKOVANÝCH GRAFICKÝCH DĚL	199
JMENNÝ REJSTRÍK	201
VĚCNÝ REJSTRÍK	203

4
 Pablo Picasso (1881–1973)
 Ženské torzo, 1953
 akvatinta, 82 × 47